

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande över promemorian Straffrättsliga åtgärder mot tillgreppsbrott och vissa andra brott (Ds 2019:1)

Ert dnr Ju2019/00209/L5

Domstolsverket har granskat promemorian mot bakgrund av den verksamhet som bedrivs av Sveriges Domstolar, dvs. utifrån hur förslaget kan tänkas påverka verksamheten ekonomiskt, organisatoriskt och utbildningsmässigt.

Förutom att delar av förslaget, av nedan angivna skäl, förväntas medföra ökade kostnader som inte kan hanteras inom ram har Domstolsverket inte något att invända mot förslaget.

De författningsförslag som följer av utredarens ställningstaganden (kapitel 1 i promemorian) innebär enligt Domstolsverkets bedömning en något ökad arbetsbörda för Sveriges Domstolar, särskilt inledningsvis. Domstolsverket anser dock att dessa kostnader kan hanteras inom ram.

Vissa av de författningsförslag som inte följer av utredarens ställningstagande (kapitel 12 i promemorian) kommer däremot enligt Domstolsverkets bedömning att leda till ökade kostnader för Sveriges Domstolar som inte ryms inom nuvarande anslag.

Utredaren gör bedömningen att förslaget att kriminalisera försök, förberedelse och stämpling till häleri kommer att leda till förhållandevis få lagföringar och att påföljden endast i undantagsfall kommer att bestämmas till fängelse. Därmed bedöms förslagen inte leda till ökade kostnader för aktuella myndigheter.

Domstolsverket delar inte denna bedömning. Även om kriminaliseringen skulle innebära få lagföringar kommer kostnaderna för domstolarna att öka. Det är mycket svårt att uppskatta i hur hög grad. Ett grovt antagande kan vara att lagföring för försök, förberedelse och stämpling till häleri sker i fåtal fall per år, uppskattningsvis tio. Styckkostnaden för ett brottmål i tingsrätt 2018 var 16 016 kr. Den årliga kostnadsökningen uppgår därmed till omkring 160 000 kr. Något enstaka mål kommer att prövas i hovrätt. Sammantaget kan kostnaden i denna del summeras till omkring 200 000 kr per år.

Även anslaget Rättsliga biträden kan påverkas om offentlig försvarare förordnas för ovanstående brott. Det rör sig dock om marginella kostnader.

När det gäller förslaget till en ny lag om tillträdesförbud till butiker, badanläggningar och bibliotek gör utredaren bedömningen att regleringen i någon mån kan medföra en ökad arbetsbörda och ökade kostnader för bl.a. domstolarna men att dessa kostnader ryms inom befintliga anslag. Domstolsverket bedömer emellertid att de ökade kostnaderna för domstolarna inte kan rymmas inom ram. Utredaren uppskattar grovt att antalet ärenden per år kommer att uppgå till 5 000. Utifrån denna uppskattning gör Domstolsverket följande bedömning. Om det antas att 5 procent av dessa ärenden kommer att prövas i domstol innebär det 250 ärenden per år. Styckkostnaden för ett ärende i tingsrätt 2018 var 5 292 kr, vilket innebär en årlig kostnad på drygt 1,3 miljoner kr. Till det kommer straffsanktioneringen av tillträdesförbud, vilket kommer att leda till ett fåtal brottmål. Sammantaget kan kostnadsökningen kopplad till lagen om tillträdesförbud till butiker, badanläggningar och bibliotek uppskattas till omkring 1,5 miljoner kr per år.

Totalt skulle kostnadsökningen för domstolarna enligt ovanstående beräkningar uppskattas vara omkring 1,7 miljoner kr per år. Det är en kostnadsökning som inte kan hanteras inom givna ramar. Detta gäller särskilt i en situation då Sveriges Domstolar befinner sig i ett besvärligt ekonomiskt läge samt med tanke på andra föreslagna reformer som sammantaget leder till ökade kostnader.

Avslutningsvis anser Domstolsverket att, för det fall lagen om tillträdesförbud till butiker, badanläggningar och bibliotek beslutas, en domstol enligt förordning kopplad till lagen bör vara skyldig att underrätta Polismyndigheten om resultatet av domstolens prövning. Detta motsvarar regleringen som gäller tillträdesförbud vid idrottsarrangemang samt kontaktförbud. När det gäller informationsspridning till belastningsregistret bedöms nuvarande reglering täcka även förslaget tillträdesförbud eftersom 27 § förordningen (1999:1134) om belastningsregister hänvisar till 3 § femte punkten lagen (1998:620) om belastningsregister.

Detta yttrande har beslutats av chefsjuristen Charlotte Driving. Föredragande har varit juristen Margareta Sandén.

Charlotte Driving

Margareta Sandén